

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

બિહાર રાજ્ય અને અન્ય.

વિરુદ્ધ

અમરેન્દ્ર કુમાર મિશ્રા

સપ્ટેમ્બર ૨૬, ૨૦૦૬

[એસ. બી. સિન્હા અને દલવીર ભંડારી, ન્યાયમુર્તીશ્રી]

સેવા કાયદો:

નિમણૂક-ઉમેદવાર દ્વારા નિમણૂક પત્ર ન મળવાની મંજૂરી-પસંદગી પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયાના ૨ વર્ષ પછી નિમણૂક પત્ર જારી કરવાની વિનંતી કરતી રજૂઆત-રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં વિલંબ-નીચેની અદાલતો દ્વારા નિમણૂકની મંજૂરી-અપીલ પર, એવું માનવામાં આવ્યું હતું કે: ઉમેદવારને નિમણૂક માટે કોઈ કાનૂની અધિકાર નથી, પેનલનું આયુષ્ય સમાપ્ત થઈ ગયું છે- જો નિમણૂક પત્ર સામાન્ય પોસ્ટ દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો હોય, તો પણ તે

વૈધાનિક ધારણા ઉભી કરશે-કાનૂની અધિકારની ગેરહાજરીમાં, અદાલતે સહાનુભૂતિના આધારે મેન્ડેમસની રિટ અથવા તેના સ્વરૂપમાં રિટ જારી કરવી જોઈએ નહીં.

પ્રતિવાદીની નિમણૂક આ પદ માટે કરવામાં આવી હતી. પસંદગી પ્રક્રિયા ૧૯૯૨માં પૂરી થઈ હતી. પ્રતિવાદીને નિમણૂક પત્ર જારી કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રતિવાદી ચોક્કસ સમયની અંદર તેની ફરજમાં જોડાયો ન હતો. ૧૯૯૪માં તેમણે રજૂઆત કરી હતી કે તેમને અત્યાર સુધી કોઈ નિમણૂક પત્ર મળ્યો નથી અને તેમને ખબર પડી હતી કે ભલામણ કરાયેલી મેરિટ ચાદીમાં જુનિયર વ્યક્તિઓને પણ નિમણૂક મળી છે. ત્યારબાદ તેમણે ૧૯૯૫, ૧૯૯૯ અને ૨૦૦૦માં પ્રતિનિધિત્વ કર્યું હતું. ત્યારબાદ તેમણે ૧૯૯૯માં તેમની રજૂઆત નામંજૂર થયા બાદ ૨૦૦૧માં રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી. હાઈકોર્ટના સિંગલ જજ દ્વારા રિટ પિટિશનને મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેમાં રાજ્યને તેમને ફરજ પર જોડાવાની મંજૂરી આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો. તેની વિરુદ્ધ લેટર્સ પેટન્ટ અપીલને હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ફગાવી દીધી હતી. એટલે વર્તમાન અપીલ.

અપીલને મંજૂરી આપતા કોર્ટે કહ્યું:

એવું હોઈ શકે કે અહીંયા પ્રતિવાદીને ખરેખર તેની નિમણૂક પત્ર મળી ગયો હતો કે નહીં. એ સાચું હોઈ શકે કે નિમણૂક પત્ર સામાન્ય પોસ્ટ દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો હતો; પરંતુ તે સંબંધમાં પણ એક કાયદાકીય અનુમાન ઊભું થાય છે. પોસ્ટલ

વિલંબ પોતે સહાનુભૂતિપૂર્ણ દષ્ટિકોણ અપનાવવાનો આધાર હોઈ શકે નહીં. જોકે, એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવી હતી કે તે તેના વિશે પૂછપરછ કરશે; ખાસ કરીને જ્યારે તેના પોતાના કહેવા મુજબ, જેઓ પસંદગી સૂચિમાં તેનાથી નીચે હતા તેમને પહેલેથી જ જોડાવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી. સ્વીકાર્ય રીતે, તેને ૧૯૯૪ માં તે વિશે જાણ થઈ. તેણે કથિત રૂપે એક રજૂઆત દાખલ કરી અને જોકે તેનો કોઈ જવાબ આપવામાં આવ્યો ન હતો, તેણે તરત જ કોઈ પગલાં લીધા ન હતા. તેણે ૧૯૯૫ માં જ બીજી રજૂઆત દાખલ કરી. તેણે ૨૦૦૧ માં લાંબા સમયગાળા પછી રિટ અરજી દાખલ કરી જ્યારે ૨૦૦૧ માં દાખલ કરવામાં આવેલી તેની કથિત રજૂઆતને નકારવામાં આવી. તેને નિમણૂક થવાનો કોઈ કાનૂની અધિકાર ન હતો. કોઈપણ કાનૂની અધિકારના અભાવમાં, કોર્ટે સહાનુભૂતિના આધારે મેન્ડેમસની રિટ અથવા તેના સ્વરૂપમાં રિટ જારી કરવી જોઈએ નહીં. એક પેનલનું જીવન એક વર્ષ માટે માન્ય રહે છે. એકવાર તે સમાપ્ત થઈ જાય, સિવાય કે રાજ્ય દ્વારા કોઈ યોગ્ય આદેશ જારી કરવામાં ન આવે, તે પેનલમાંથી કોઈ નિમણૂક કરી શકાતી નથી. [૬૫૩- એફ; ૬૫૪- એ; ૬૫૫- સી; ૬૫૬- જી]

મદન લાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ જમ્મુ અને કાશ્મીર રાજ્ય અને અન્ય,
[૧૯૯૫ | ૩ અન્ય સી. સી. ૪૮૬; યુ. પી. રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ હરીશ ચંદ્ર
અને અન્ય, [૧૯૯૬] ૯ એસસીસી ૩૦૯; સુરિન્દર સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ
પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય, [૧૯૯૭] ૮ એસ. સી. સી. ૪૮૮ અને મારુતિ

ઉધોગ લિમિટેડ વિરુદ્ધ રામલાલ અને અન્ય, [૨૦૦૫] ૨ એસ. સી. સી. ૬૩૮
પર આધાર રાખ્યો હતો.

દિવાની અપીલ અધિકારક્ષેત્ર:

૨૦૦૬ની દિવાની અપીલ નંબર ૪૨૬૧.

એલ.પી.એ. નંબર ૧૩૦ ઓફ ૨૦૦૫ માં પટના ખાતે ન્યાયિક હાઈકોર્ટના
તારીખ ૩.૩.૨૦૦૫ ના અંતિમ ચુકાદા અને આદેશમાંથી.

અપીલકર્તાઓ માટે ગોપાલ સિંહ.

પ્રતિવાદી માટે એમ. પી. ઝા, રામ એકબલ રોય અને હર્ષવર્ધન ઝા.

કોર્ટનો ચુકાદો જજ એસ.બી. સિંહ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો. રજા મંજૂર
કરવામાં આવી.

બિહાર રાજ્ય ગૌણ સેવા પસંદગી બોર્ડે પશુપાલન વિભાગમાં લાઈવ સ્ટોક
આસિસ્ટન્ટ્સની ૨૨૫ જગ્યાઓ માટે એક જાહેરાત બહાર પાડી. અહીંયા
પ્રતિવાદીએ ઉપરોક્ત જાહેરાતના અનુસંધાનમાં અરજી કરી. તેને સફળ જાહેર
કરવામાં આવ્યો. ૨૧.૧૨.૧૯૯૨ ના રોજ અથવા તે આસપાસ, અહીંયા
પ્રતિવાદીને અન્ય સફળ ઉમેદવારો સાથે બોર્ડ દ્વારા ભલામણ કરવામાં આવી
હતી. કમિશન દ્વારા ભલામણ કરાયેલા ૨૦૦ ઉમેદવારોમાંથી, ૧૯૫ સફળ

ઉમેદવારોને નિમણૂક પત્રો જારી કરવામાં આવ્યા હતા. મેમો નંબર ૩૨૩ તારીખ ૨૧.૦૨.૧૯૯૨ દ્વારા, પ્રતિવાદીને એક નિમણૂક પત્ર મોકલવામાં આવ્યો હતો અને તેને પંદર દિવસની અંદર પદ પર જોડાવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું. તે જોડાવામાં નિષ્ફળ ગયો. કથિત રૂપે, ૨૦.૦૭.૧૯૯૪ ના રોજ, તેણે પશુપાલન વિભાગના નિયામકને તેને નિમણૂક પત્ર જારી કરવા વિનંતી કરી, જેમાં જણાવ્યું હતું કે:

" મને જાણવા મળ્યું કે વિભાગે અત્યાર સુધીમાં મહત્તમ ઉમેદવારોની નિમણૂક કરી છે અને બાકીની જાહેર કરાયેલી ૨૨૫ જગ્યાઓ માટે નિમણૂકની કાર્યવાહી ચાલી રહી છે. ભલામણ કરાયેલ મેરિટ લિસ્ટમાં મારો સીરીયલ નંબર વધુ છે અને મારા માટે જુનિયર વ્યક્તિઓની નિમણૂક કરવામાં આવી છે પરંતુ મને જોડાવા માટે આજ સુધી કોઈ નિમણૂક પત્ર મળ્યો નથી. તપાસના સમયગાળા દરમિયાન મને જાણવા મળ્યું છે કે પસંદગી પામેલા ઉમેદવારોનો નિમણૂક પત્ર મોકલવામાં આવ્યો છે, જ્યારે કે મને હજુ સુધી નિમણૂક પત્ર મળ્યો નથી.

ઉપરોક્ત હકીકતો અને સંજોગોમાં, હું તમને વિનંતી કરું છું કે કૃપા કરીને મને નિમણૂક પત્ર આપવા માટે તાત્કાલિક યોગ્ય આદેશ પસાર કરો.

કથિત રીતે તેનો કોઈ જવાબ આપવામાં આવ્યો ન હતો.તેમણે તેના સંદર્ભમાં કોઈ પગલાં લીધાં ન હતાં અને માત્ર ૨૨.૦૬.૧૯૯૫ પર જ, તેમણે ફરીથી પશુપાલન નિયામકને વિનંતી કરી હતી કે તેઓ તેમને નિમણૂક પત્ર જારી કરે જેથી તેઓ આ પદ પર જોડાઈ શકે:

"સંદર્ભમાં, ઉપરોક્ત વિષયમાં મારા દ્વારા મોકલવામાં આવેલી અગાઉની અરજીના સંદર્ભમાં કહેવાનું છે કે વિષયના પ્રકાશમાં, બિહાર જાહેર સેવા આયોગ દ્વારા જાહેરાત, મેં નિમણૂક માટે ભલામણ કરી હતી.

એવું જાણવા મળે છે કે વિભાગે મહત્તમ ઉમેદવારોની નિમણૂક કરી હતી પરંતુ આજ સુધી મને મારો નિમણૂક પત્ર મળ્યો નથી. હું ખૂબ જ લાંબા સમયથી વિભાગને યાદ અપાવી રહ્યો છું પરંતુ મને આજ સુધી વિભાગ દ્વારા કોઈ નિમણૂક પત્ર મળ્યો નથી.

વર્ષ ૨૦૦૦માં તેમના દ્વારા આવી જ શરતો પર નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. તેમની વિનંતી સ્વીકારવામાં ન આવી હોવાથી, તેમણે પટણા ખાતેની હાઈકોર્ટ ઓફ જ્યુડિકેચરમાં રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જેને ૨૦૦૧ના CWJC No.૮૦૧ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી હતી. રાજ્યએ તેના જવાબી સોગંદનામામાં સ્પષ્ટપણે દલીલ કરી હતી કે પેનલ માત્ર એક વર્ષ માટે જ માન્ય રહી હતી. એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે વર્ષ ૧૯૯૪,૧૯૯૫ અને

૨૦૦૦માં તેમના દ્વારા કરવામાં આવેલી કથિત રજૂઆતો વિભાગમાં ઉપલબ્ધ ન હતી, જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું કે:

"આગળ એ પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે ડિસેમ્બર, ૧૯૯૯ના મહિનામાં, અરજદારે આ વિભાગમાં બીજી રજૂઆત સબમિટ કરી હતી, અરજદારનો કેસ અભિપ્રાય માટે બિહાર સરકારના કાયદા વિભાગને મોકલવામાં આવ્યો હતો અને બિહારના વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલનો અભિપ્રાય પણ માંગવામાં આવ્યો હતો અને રજૂ કરવામાં આવ્યો હતો. કાયદા વિભાગ/વિદ્વાન એડવોકેટ જનરલ દ્વારા આપવામાં આવેલા અભિપ્રાયના પ્રકાશમાં, અરજદારની રજૂઆતને રિટ અરજીના આંક-૫ દ્વારા રદ કરવામાં આવી હતી."

આ રિટ અરજી ૨૦૦૪માં સુનાવણી માટે લેવામાં આવી હતી. ઉચ્ચ અદાલતે એ જ મંજૂરી આપતા કહ્યું:

"તારીખ ૨૯.૬.૨૦૦૪ ના રોજ આ બાબતની સુનાવણી કરતી વખતે મેં વિદ્વાન સરકારી વકીલ ૬ ને મૌખિક રીતે પૂછ્યું હતું કે શું પશુધન સહાયકની કોઈ જગ્યા ખાલી છે કે કેમ, જેના અનુસંધાનમાં એક પૂરક સોગંદનામું દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. સોગંદનામાના ફકરા ૫૬ માં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે કાર્યાલયમાં પશુધન સહાયકની કેટલીક જગ્યાઓ ખાલી છે. કારણ કે અરજદાર આ જગ્યા માટે પહેલેથી જ

પસંદગી પામ્યો હતો અને તે કેટલાક અનિવાર્ય સંજોગોને કારણે જોડાઈ શક્યો ન હતો, મારા મતે, પશુધન સહાયકની જગ્યા માટે તેના કેસ પર વિચાર થવો જોઈએ જે હજુ પાછા ખાલી છે.

કેસના આપેલા તથ્યો અને સંજોગોમાં, તેથી, સંબંધિત અધિકારીઓને નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે તેઓ આ આદેશની નકલની પ્રાપ્તિ/રજૂઆતની તારીખથી ચાર અઠવાડિયાના સમયગાળાની અંદર પરિશિષ્ટ ૨ માં સમાવિષ્ટ આદેશ દ્વારા તેમની પસંદગી અનુસાર પશુધન સહાયકના પદ પર અરજદારની ભરતી સ્વીકારે.

અપીલકર્તાઓ દ્વારા પસંદ કરાયેલી લેટર્સ પેટન્ટ અપીલને ૦૩.૦૩.૨૦૦૫ ના આદેશ દ્વારા ટૂંકમાં નકારી કાઢવામાં આવી હતી.

આ અદાલત દ્વારા ૧૬.૧૨.૨૦૦૫ પર નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન પેન્ડન્સી હોવા છતાં, પ્રતિવાદીને જુલાઈ ૨૦૦૬માં તેમની સેવાઓમાં જોડાવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જે આ મામલે આ અદાલતના નિર્ણયને આધિન છે.

આ પોસ્ટની જાહેરાત વર્ષ ૧૯૮૭માં કરવામાં આવી હતી. પસંદગી પ્રક્રિયા વર્ષ ૧૯૯૨માં પૂર્ણ થઈ હતી. તે હોઈ શકે કે ન પાછા હોઈ શકે કે અહીં પ્રતિવાદીને ખરેખર તેમનો નિમણૂક પત્ર મળ્યો હતો. જોકે, એવી અપેક્ષા રાખવામાં આવી હતી કે તેઓ તેના વિશે પૂછપરછ કરશે. ખાસ કરીને જ્યારે પસંદગી ચાલીમાં તેમની નીચે રહેલા લોકોને તેમણે જાતે જ જોવાની મંજૂરી આપી દીધી હોય. એ

સાચું છે કે, તેમને આ વિશે ૧૯૯૪માં ખબર પડી હતી. તેમણે કથિત રીતે રજૂઆત દાખલ કરી હતી અને તેમ છતાં તેનો કોઈ જવાબ આપવામાં આવ્યો ન હતો, તેમણે ત્યારબાદ તરત જ કોઈ પગલું ભર્યું ન હતું. તેમણે ૧૯૯૫માં જ બીજી રજૂઆત દાખલ કરી હતી. તેમણે લાંબા સમય પછી એટલે કે ૨૦૦૧માં રિટ પિટિશન દાખલ કરી હતી, જ્યારે વર્ષ ૧૯૯૯માં દાખલ કરવામાં આવેલી તેમની કથિત અરજી નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

ઉપરોક્ત પરિસ્થિતિમાં, અમારા મતે, તેમની નિમણૂક કરવાનો તેમને કોઈ કાનૂની અધિકાર નહોતો. પેનલનું આયુષ્ય, તે જાણીતું છે, એક વર્ષ માટે માન્ય રહે છે. એકવાર તે સમાપ્ત થઈ જાય પછી, જ્યાં સુધી રાજ્ય દ્વારા યોગ્ય આદેશ જારી કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી ઉપરોક્ત પેનલમાંથી કોઈ નિમણૂક કરી શકાતી નથી.

મદન લાલ અને અન્ય વિરુદ્ધ જમ્મુ અને કાશ્મીર રાજ્ય અને અન્ય, [૧૯૯૫]
૩ એસ. સી. સી. ૪૮૬ કેસમાં, આ અદાલતે ચુકાદો આપ્યો હતો:

" તે કલ્પના કરવી સરળ છે કે જો ૧૧ ખાલી જગ્યાઓ માટે વિનંતી કરવામાં આવે અને તે જાહેરાત દ્વારા ભરતી પ્રક્રિયા શરૂ કરવામાં પરિણમે છે, જાહેરાતમાં ૧૧ ખાલી જગ્યાઓ ભરવાનો ઉદ્દેશ છે કે નહીં, તો સંભવિત ઉમેદવારો આયોગના કાર્યાલયમાંથી સરળતાથી શોધી શકે છે કે સૂચિત ભરતી માટેની વિનંતી ૧૧ ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે છે. આવા કિસ્સામાં આપેલ ઉમેદવાર વિવિધ

કારણોસર સ્પર્ધા કરવાનું પસંદ ન કરી શકે પરંતુ જો માંગણી મોટી સંખ્યામાં ખાલી જગ્યાઓ માટે હોય જેના માટે ભરતી શરૂ કરવામાં આવે છે, તો તે સ્પર્ધા કરવાનું પસંદ કરી શકે છે. પરિણામે હોદ્દાઓ પર વાસ્તવિક નિમણૂકો ભરતી માટેના હોદ્દાઓ સુધી મર્યાદિત હોવી જોઈએ કે જેના માટે સરકાર દ્વારા વિનંતી મોકલવામાં આવે છે. આવી સ્થિતિમાં, ઉમેદવારોની મેરિટ સૂચિમાં નીચલા ૧૧ થી વધુ ઉમેદવારોને કોઈ પણ કારણોસર ૧૧ ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે કોઈ પણ ઉચ્ચ ઉમેદવાર ઉપલબ્ધ ન હોય તેવી સ્થિતિમાં, માત્ર ૧૧ ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે યોગ્યતાના ક્રમમાં રાહ જોઈ રહેલા ઉમેદવાર તરીકે ગણી શકાય. એકવાર પસંદગીની સૂચિમાંથી યોગ્યતાના ક્રમમાં લેવામાં આવેલા ઉમેદવારો દ્વારા ૧૧ ખાલી જગ્યાઓ ભરવામાં આવે તે પછી તે સૂચિ તેનો હેતુ પૂરો કરીને સમાપ્ત થઈ જશે.

યુ. પી. રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ હરીશ ચંદ્ર અને અન્ય, [૧૯૯૬] ૯ એસસીસી ૩૦૯, માં, આ કોર્ટે નીચેની શરતોમાં કાયદાનું નિવેદન કર્યું:

" આ બાબતની ગુણવત્તા પર આવીએ તો, ભરતી નિયમોના નિયમ રૂઢમાં સમાવિષ્ટ વૈધાનિક નિયમોને ધ્યાનમાં રાખીને નિષ્કર્ષ અનિવાર્ય છે કે ભરતી નિયમો હેઠળ તૈયાર કરવામાં આવેલી પસંદગીની સૂચિનું આયુષ્ય યાદી તૈયાર કરવાની તારીખથી માત્ર એક વર્ષ માટે હોય છે અને તે પછી તે સમાપ્ત થાય છે.

ફરી એકવાર સુરિન્દર સિંહ અને અન્ય વિરુદ્ધ પંજાબ રાજ્ય અને અન્ય,
[૧૯૯૭] ૮ એસ. સી. સી. ૪૮૮ માં, આ અદાલતે કાયદો આ રીતે રજૂ કર્યો
હતો:

“ પ્રેમ સિંહ કેસનો નિર્ણય તે કેસની હકીકતો પર કરવામાં આવ્યો હતો
અને તે હકીકતો વર્તમાન કેસમાં સારી નથી. ગુજરાત રાજ્યના
કિસ્સામાં ડી. એકિઝક્યુટિવ એન્જિનિયર્સ એસોસિએશન. આ
અદાલતે પ્રતીક્ષા સૂચિનો અવકાશ અને ઉદ્દેશ અને સેવા
ન્યાયશાસ્ત્રમાં તે કેવી રીતે કાર્ય કરે છે તે સમજાવ્યું છે. તેનો ઉપયોગ
જાહેરાત ન કરાયેલી ખાલી જગ્યાઓ ભરવા માટે ભરતીના બારમાસી
સ્રોત તરીકે કરી શકાતો નથી. અદાલતે હાઈકોર્ટના એ અભિપ્રાયને
પણ મંજૂરી આપી ન હતી કે ખાલી જગ્યાઓ યોગ્ય રીતે તૈયાર કરવામાં
આવી ન હોવાથી, પ્રતીક્ષા સૂચિમાંથી ઉમેદવારોની નિમણૂક થવી
જોઈએ. જ્યારે હાલની ખાલી જગ્યા સામે પસંદ થયેલ ઉમેદવાર કોઈ
કારણોસર જોડાતો નથી અને પ્રતીક્ષા યાદી હજુ પણ કાર્યરત હોય
ત્યારે મર્યાદિત હદ સિવાય પ્રતીક્ષા સૂચિમાંના ઉમેદવારોને નિમણૂક
કરવાનો કોઈ નિહિત અધિકાર નથી.

અહીં અગાઉ નોંધાયેલા નિર્ણયો એ દરખાસ્ત માટે સત્તાવાળાઓ છે કે પ્રતીક્ષા
યાદી પણ જાહેરાતની શરતોને ધ્યાનમાં રાખીને કાર્યવાહી કરવી આવશ્યક છે
અને કોઈ પણ સંજોગોમાં નિર્ધારિત સમયગાળાની બહાર કાચ રત રહી શકતી
નથી.

તે સાચું હોઈ શકે છે કે નિમણૂક પત્ર સામાન્ય ટપાલ દ્વારા મોકલવામાં આવ્યો હતો; પરંતુ તેના સંબંધમાં પણ વૈધાનિક ધારણા ઊભી થાય છે. તે પણ સારી રીતે જાણીતું છે કે ટપાલમાં વિલંબ પોતે સહાનુભૂતિપૂર્ણ દૃષ્ટિકોણ લેવાનો આધાર ન પણ હોઈ શકે

મારુતિ ઉદ્યોગ લિમિટેડ વિરુદ્ધ રામલાલ અને અન્ય, [૨૦૦૫] ૨ એસ. સી. સી. ૬૩૮ માં એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

" કાયદાનું અર્થઘટન કરતી વખતે, "સહાનુભૂતિ" ની કોઈ ભૂમિકા નથી. આ અદાલત આ અદાલતના બંધારણીય ખંડપીઠનાં બંધનકર્તા નિર્ણયોની અવગણના કરીને ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓનું અર્થઘટન માત્ર સંબંધિત કામદારો પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દ્વારા કરી શકતી નથી.

એ. ઉમરાની વિ. રજિસ્ટ્રાર, કોપ. સોસાયટીઓ આ અદાલતે નીચેના ચુકાદાઓની નોંધ લઈને સમાન દલીલને નકારી કાઢી હતી:(SCC pp. ૧૩૧-૩૨, પેરા ૬૮-૭૦)

"૬૮. આ પ્રકારના કિસ્સામાં આ અદાલતે ખોટી સહાનુભૂતિ પર ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૧૪૨ હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ પણ ન કરવો જોઈએ.

૬૯. ટેરી ઓટ એસ્ટેટ્સ (પી) લિમિટેડ વિરુદ્ધ યુ. ટી., ચંદીગઢ ૧૮ માં જણાવવામાં આવ્યું છે: (એસસીસીપી. ૧૪૪, પેરા ૩૬-૩૭)

'૩૬. અમારા મનમાં કોઈ શંકા નથી કે સહાનુભૂતિ અથવા લાગણી પોતે કોઈ આદેશ પસાર કરવા માટેનો આધાર ન હોઈ શકે, જેના સંબંધમાં અપીલકર્તાઓ કાનૂની અધિકાર સ્થાપિત કરવામાં ખરાબ રીતે નિષ્ફળ જાય છે. તે વધુ સંક્ષિપ્ત છે કે ભારતના બંધારણની અનુચ્છેદ ૧૪૨માં સમાવિષ્ટ અસાધારણ બંધારણીય અધિકારક્ષેત્ર હોવા છતાં, આ અદાલત સામાન્ય રીતે એવો આદેશ પસાર કરશે નહીં જે વૈધાનિક ૩૭નું ઉલ્લંઘન કરે. ૧૯૧૧ની શરૂઆતમાં, ફેરવેલ, એલ. જે. લેથમ વિ. રિચાર્ડ જોહન્સન એન્ડ નેફ્યુ લિમિટેડમાં, અવલોકન કર્યું: (તમામ ER પૃષ્ઠ ૧૨૩ E)

" આપણે ખૂબ કાળજી રાખવી જોઈએ કે શિશુ વાદી સાથેની આપણી સહાનુભૂતિ આપણા ચુકાદાને અસર ન કરે. કાનૂની સિદ્ધાંતોની શોધમાં માર્ગદર્શક તરીકે લેવાની ભાવના એ એક ખતરનાક ઈચ્છા છે.

૭૦. ફરી એકવાર, તાજેતરમાં રામકૃષ્ણ કામત વિરુદ્ધ કર્ણાટક રાજ્ય કેસમાં આ અદાલતે સેવાઓને નિયમિત કરવા માટેની સમાન અરજીને નકારી કાઢી હતી: (SCC pp. ૩૭૭-૭૮, પેરા ૭)

'અમે વારંવાર અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન વકીલશ્રીને પૂછ્યું કે અપીલકર્તાઓએ કયા આધારે અથવા કાયદાના આધારે નિયમિત કરવા માટે તેમનો દાવો કર્યો હતો અને તેમની ભરતી કયા નિયમો હેઠળ કરવામાં આવી હતી જેથી તેમની સેવાની શરતોને સંચાલિત કરી શકાય.તેઓ જવાબ આપવાની સ્થિતિમાં નહોતા સિવાય કે એમ કહીને કે અપીલકર્તાઓ સરકારી આદેશોને ધ્યાનમાં રાખીને જિલ્લા

પરિષદો દ્વારા પસાર કરાયેલા ઠરાવોને અનુસરીને શરૂ કરવામાં આવેલી વિવિધ શાળાઓમાં લાંબા સમયથી કામ કરી રહ્યા છે અને તેમના કેસોને સહાનુભૂતિપૂર્વક ધ્યાનમાં લેવાની જરૂર છે.વિદ્વાન એકલ ન્યાયાધીશના આદેશ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે અને આપવામાં આવેલા નિર્દેશોને ધ્યાનમાં રાખીને, ખૂબ જ સહાનુભૂતિપૂર્ણ દષ્ટિકોણ લેવામાં આવ્યો હતો.અમે કેસના આપેલા તથ્યો અને સંજોગોમાં કોઈ વધુ સહાનુભૂતિ બતાવવાનું વાજબી અથવા યોગ્ય માનતા નથી.અદાલત સમક્ષ આવતી વ્યક્તિઓ પ્રત્યે સહાનુભૂતિ દર્શાવતી વખતે અદાલતો એક જ સમયે રોજગાર મેળવવા માટે લાંબી કતારમાં લાંબા સમય સુધી રાહ જોનાર મોટી સંખ્યામાં લાયક વ્યક્તિઓ પ્રત્યે અસંવેદનશીલ ન હોઈ શકે.”

આ કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, અમારા મતે, ઉચ્ચ અદાલતે અહીં પ્રતિવાદીને માત્ર સહાનુભૂતિના આધારે તેમની સેવાઓમાં જોડાવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ નહીં.

હવે એ પણ સારી રીતે નક્કી થઈ ગયું છે કે કોઈ પણ કાયદાકીય અધિકારની ગેરહાજરીમાં, કોર્ટે સહાનુભૂતિના આધારે અથવા તેના સ્વરૂપમાં રિટ બહાર પાડવી જોઈએ નહીં.

તેથી અમારો અભિપ્રાય છે કે ઉચ્ચ અદાલતે પ્રતિવાદીની રિટ અરજીને મંજૂરી આપવામાં સ્પષ્ટ ભૂલ કરી છે.તે મુજબ તેને રદ કરવામાં આવે છે.અપીલની

મંજૂરી છે.જો કે, તેણે ખરેખર કામ કર્યું છે તે સમયગાળા માટે કોઈ વસૂલાત કરવામાં આવશે નહીં.કોઈ ખર્ચ નહીં.

અપીલને મંજૂરી અપાઈ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.